

มติใหม่

ความสัมพันธ์ไทย-กาตาร์

บทความพิเศษ

กาตาร์เป็นประเทศเล็กๆ มีเนื้อที่เพียง 11,437 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่บนแหลมที่ยื่นออกจากคาบสมุทรอาระเบียทางด้านตะวันออกของอ่าวเปอร์เซีย โดยมีอาณาเขตทิศใต้และตะวันตกติดต่อกับซาอุดีอาระเบียและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับบาห์เรน กาตาร์มีกรุงโดฮาเป็นเมืองหลวง

กาตาร์มีประชากรราว 550,000 คน และนับถือศาสนาอิสลาม โดยมีรายได้ประชาชาติต่อหัวสูงถึง 20,820 เหรียญสหรัฐต่อปี (730,000 บาท) ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญได้แก่น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ

กาตาร์เคยอยู่ภายใต้การปกครองของตุรกีจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 1 ต่อจากนั้น กาตาร์ก็ตกมาอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของอังกฤษ หลังจากอังกฤษได้ถอนตัวออกจากภูมิภาคอ่าวเปอร์เซียในปี 2514 กาตาร์จึงเป็นเอกราชในปีนั้น และมีระบอบการปกครองแบบเจ้าผู้ครองนคร (Amir of Qatar) และยึดถือแบบแผนการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด

ประเทศไทยและกาตาร์ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2523 โดยปัจจุบันสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีเขตอาณาครอบคลุมกาตาร์ ในขณะที่กาตาร์ได้มอบหมายให้สถานเอกอัครราชทูตกาตาร์ประเทศอินเดีย มีเขตอาณาครอบคลุมประเทศไทย

แม้ว่าประเทศไทยและกาตาร์จะมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ปี 2523 แต่มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของเจ้าหน้าที่ระดับสูงระหว่างกันเพียง 2 ครั้งเท่านั้น

คือ การเยือนกาตาร์ของร้อยตรีประพาส ลิมปะพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในปี 2527 และการเยือนไทยเป็นการส่วนตัวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของกาตาร์ในปี 2531

ปัจจุบันมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับกาตาร์มีประมาณปีละ 8,000 ล้านบาทสหรัฐ โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามากกว่า 7,000 ล้านบาทสหรัฐ เนื่องจากนำเข้าน้ำมันจากกาตาร์ ส่วนคนงานไทยที่ทำงานในกาตาร์ ปัจจุบันมีประมาณ 2,000 คน โดยร้อยละ 90 ทำงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง

ทางที่จะทำธุรกิจร่วมกันในด้านปิโตรเคมีและปิโตรเคมี ได้ตกลงกันที่จะให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานเกี่ยวข้องได้พบหารือกันในรายละเอียดต่อไปโดยเร็ว

2. ความร่วมมือด้านการบินและการท่องเที่ยว

สายการบินกาตาร์จะเริ่มเปิดเส้นทางบินระหว่างกรุงเทพฯ-กรุงโดฮาอีกครั้ง หลังจากที่ได้หยุดไปเนื่องจากปัญหาขาดแคลนเครื่องบินและข้อขัดข้องในการดำเนินงานบางประการ โดยจะใช้เครื่องบินแอร์บัสที่สั่งซื้อใหม่และจะเริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนเมษายน 2542 ทั้งนี้ฝ่ายกาตาร์ได้เสนอ

ยังสนใจที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนสำหรับเด็กไทยมุสลิมในประเทศไทย โดยไทยได้เชิญสถานกาตาร์ส่งนักศึกษาเข้าเรียนในสถาบัน AIT ในประเทศไทยด้วย

4. ความร่วมมือภาคธุรกิจ

ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะมีการตั้งสภาธุรกิจไทย-กาตาร์ เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าการลงทุนของสองฝ่าย โดยให้เป็นจุดติดต่อระหว่างภาคเอกชนทั้งสองประเทศประสานหารือการค้าและอุตสาหกรรมกาตาร์ยังได้จัดให้นักธุรกิจไทยที่ร่วมเดินทางไปกับ ดร.สุรินทร์ ได้พบกับนักธุรกิจชั้นนำของกาตาร์ประมาณ 20 ราย ซึ่งฝ่าย

สายการบินกาตาร์จะเริ่มเปิดเส้นทางบินระหว่าง กรุงเทพฯ-กรุงโดฮาอีกครั้ง หลังจากที่ได้หยุดไป เนื่องจากปัญหาขาดแคลนเครื่องบิน และข้อขัดข้องในการดำเนินงานบางประการ

ความสัมพันธ์ไทย-กาตาร์ เริ่มเปิดมิติใหม่เมื่อ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เดินทางไปเยือนกาตาร์อย่างเป็นทางการพร้อมผู้แทนภาครัฐและเอกชน 16 บริษัท ระหว่างวันที่ 23-24 พฤศจิกายน 2541 นับเป็นการเยือนกาตาร์ครั้งแรกของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย โดยในการเยือนครั้งนี้ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือกันในหลายๆ เรื่องคือ

1. ความร่วมมือด้านพลังงานและอุตสาหกรรม

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่า ไทยและกาตาร์จะมีสถานะเป็นหุ้นส่วนทางการค้าระหว่างประเทศ โดยไทยเสนอให้กาตาร์ใช้ไทยเป็นศูนย์เก็บสำรองและกระจายผลิตภัณฑ์น้ำมันและก๊าซธรรมชาติไปยังประเทศลูกค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกไกล ในขณะเดียวกันไทยก็จะป้อนสินค้าอุปโภคบริโภคอาหาร และแรงงานให้กาตาร์ และทั้งสองฝ่ายยังมองเห็น

ให้มีความร่วมมือกับสายการบินไทยในเส้นทางนี้ด้วย โดยเจ้าหน้าที่การบินกาตาร์จะเดินทางมาหารือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยในต้นปี 2542 อนึ่ง สายการบินกาตาร์และบริษัทท่องเที่ยวสำคัญของกาตาร์ยังพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับฝ่ายไทยในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวแบบครอบครัวของคนอาหรับในไทยด้วย

3. ความร่วมมือทางการศึกษา

ฝ่ายไทยแสดงความขอบคุณกาตาร์ที่ได้ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาไทยในอียิปต์และทุนระยะสั้นแก่นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยกาตาร์ และทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องกันที่จะให้ความสำคัญแก่ความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฝ่ายกาตาร์ยินดีให้ทุนการศึกษาระยะยาวแก่นักเรียนไทยไปเรียนที่กาตาร์ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัยในสาขาภาษาอาระบิก สังคมศาสตร์ และอื่นๆ นอกจากนี้ ฝ่ายกาตาร์

กาตาร์ให้ความสนใจกับโครงการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวแบบครอบครัว อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฮาลาล ธุรกิจการก่อสร้างและตกแต่งภายในมาฆุมิสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นกว่าจ้างแรงงานไทย

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ส่งคำเชิญของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีเชิญเจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์เดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ซึ่งเจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ตอบรับและคาดว่าจะการเยือนจะมีขึ้นในปี 2542 โดยคาดว่าจะในการเยือนดังกล่าวจะมีการลงนามในความตกลงว่าด้วยการยกเว้นวีซ่าขึ้นและความสะดวกว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนระหว่างกัน

ในการเยือนกาตาร์ครั้งนี้ รัฐมนตรีต่างประเทศทั้งสองฝ่ายยังได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจที่จะให้มีการพบปะหารือกันเป็นประจำระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศทั้งสอง เพื่อให้เป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือด้านต่างๆ ทั้งความสัมพันธ์ด้านการเมือง การทูต เศรษฐกิจ และสังคมอีกด้วย ■

นพพร อังฉวีวินิช กรมสารนิเทศ